

Πορτρέτο

Ευάγγελος Λιβιεράτος

Της Χριστίνας Ταχιάου

Ο αμπελουργός Ευάγγελος Γεροβασιλείου ανοίγει συνά τις θύρες του κτήματός του, χαίρεται να διοργανώνει εκδηλώσεις και να ξεναγεί στο υπέροχο μουσείο του. Η διάλεξη, αύριο Δευτέρα στις 7 μ.μ., είναι μια ακόμη από εκείνες που ανοίγουν τους ορίζοντες του ακροατηρίου. Άνθρωπος χαμπλών τόνων και προσπλωμένος στους στόχους του, ο αμπελουργός έχει προσκαλέσει το συνονόματό του κι επίσης άνθρωπο χαμπλών τόνων και στοχοπροσπλωμένο, Ευάγγελο Λιβιεράτο, προκειμένου να παρουσιάσει 10 επιλεγμένους χάρτες.

Σας ακούγεται απλό πράγμα ο χάρτης; Κι όμως, μέσα από τους χάρτες γεννιούνται δεκάδες ερωτήματα. Τι οφείλει στους χάρτες ο πολιτισμός μας στα καλύτερα και τα χειρότερα του; Άλλαξαν τελικά οι χάρτες τον Κόσμο και τον τρόπο που σκεπτόμαστε για αυτόν; Έφεραν τους ανθρώπους πιο κοντά στους απομάκρυναν; Και γιατί, ενώ οι άλλες χώρες στήριξαν στους χάρτες την εξέλιξή τους, εμείς οι Έλληνες δεν μπορέσαμε να το κάνουμε από τότε που γίναμε κράτος μέχρι σήμερα, και παρότι είμαστε οι πρώτοι που μιλήσαμε για χάρτες από την περίοδο των Ιώνων; Ο κ. Λιβιεράτος δίδασκε στο Τμήμα Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών της Πολυτεχνικής Σχολής του ΑΠΘ από το 1979, όταν κι εκλέχτηκε (στα 31 του) τακτικός καθηγητής της Ανωτέρας Γεωδαισίας και Χαρτογραφίας, έως πέρσι. Ως ομότιμος καθηγητής, πλέον, έχει όλο το χρόνο και την απεριόριστη διάθεσην να ασχολείται με το μεγάλο του πάθος: τους χάρτες. Το βράδυ της Τετάρτης 25 Ιανουαρίου παρουσιάστηκαν για πρώτη φορά δημόσια 16 παγκοσμίων μοναδικοί χειρόγραφοι χάρτες του Αρχιπελάγους του Αιγαίου, οι οποίοι δημιουργήθηκαν από το 1685 έως το 1687, σύμφωνα με τις διαταγές του Λουδοβίκου 14ου. Ο "Θησαυρός" αυτός ήταν κρυμμένος στη βιβλιοθήκη του ΑΠΘ, ανάμεσα σε άλλα σπάνια αρχεία της δωρεάς του Έλληνα της Διασποράς Ιωάννη Τρικόγλου (πηγή: Το πρώτη χειρόγραφο καταγραφή της δωρεάς έγινε πριν από 40 χρόνια) και βρέθηκε από τον κ. Λιβιεράτο. "Όταν κατάλαβα περί τίνος επρόκειτο, έβαλα μπροστά ένα ταχύρρυθμο πρόγραμμα, ώστε να αναδειχθούν οι χάρτες. Μέσα στο 2017 φιλοδοξούμε να διοργανώσουμε σχετική έκθεση στη Θεσσαλονίκη", λέει στη "ΜτΚ".

Το πάθος του για τους χάρτες δεν χρονολογείται από την παιδική πλευρά, το απέκτησε στη διάρκεια των σπουδών του και το εξέλιξε από την αρχή της καθηγητικής του καριέρας. "Η έδρα, όταν εξελέγην σε αυτήν, λεγόταν 'Ανωτέρας Γεωδαισίας και Χαρτογραφίας'. Η Θεσσαλονίκη είναι πολύ γνωστή για

Με πυξίδα το πάθος για τους χάρτες

τη χαρτογραφία κι είναι η μόνη πόλη της Ελλάδας με συγκεκριμένη χαρτογραφική παράδοση. Δυο δεσπότες, ο Λέων τον 9ο αιώνα κι ο Ευστάθιος τον 12ο, Μητροπολίτες της Θεσσαλονίκης, ασχολούνταν με χάρτες. Η Θεσσαλονίκη δεν λείπει από κανένα χάρτη στην ιστορία δεν έχει λείψει ποτέ. Οι μεγάλες χαρτογραφήσεις έγιναν το 17ο και τον 19ο αιώνα, ενώ είναι εξαιρετική κι εκείνη μετά την πυρκαγιά. Ενώ ο Ερνέστ Εμπράρ είναι γνωστός, ο Λαμπαδάριος που έκανε τη χαρτογράφηση της πόλης δεν είναι. Επρόκειτο για έναν νέο καθηγητή στο Μετσόβειο, φίλο του Ελευθερίου Βενιζέλου κι αργότερα έγινε ο πρώτος πρύτανης του Μετσοβείου, υπό την νέα του μορφή στη δεκαετία του 20. Με σπουδές στη Γερμανία, ο Λαμπαδάριος έφερε τη γεωδαισία στην Ελλάδα. Ήταν στην ομάδα Παπαναστασίου και δημιούργησε όλη την υπόδομή με τους χάρτες και την αποτύπωση, ώστε να ρυθμιστεί το θέμα των ιδιοκτησιών με τα κτηματόγραφα". Το 1994 ο Ευάγγελος Λιβιεράτος ίδρυσε τη Χαρτογραφική Επιστημονική Εταιρία Ελλάδας και το 1997 το Εθνικό Κέντρο Χαρτών και Χαρτογραφικής Κληρονομιάς - Εθνική Χαρτοθήκη, που εδρεύει στη Θεσσαλονίκη κι αποτελεί, πλέον, τμήμα των Γενικών Αρχείων του Κράτους, με την επωνυμία Αρχείο Χαρτογραφικής Κληρονομιάς. Εδώ και 15 χρόνια εκλέγεται πρόεδρος της Επιτροπής της Διεθνούς Χαρτογραφικής Ένωσης για τη Χαρτογραφική Κληρονομιά. Έχει οργανώσει πολλά διεθνή συνέδρια, ενώ είναι ιδρυτής και συνεκδότης του διεθνούς διαδικτυακού επιστημονικού περιοδικού e-Perimetron. Το 2008, με χρήση ψηφιακών μεθόδων και τεχνικών, αποκάλυψε για πρώτη φορά την ύπαρξη δύο εκδόσεων της Χάρτας της Ελλάδος του Ρήγα Βελεστινλή (1797). "Με τη Διεθνή Χαρτογραφική Ένωση έχει δημιουργηθεί μια τέτοια παράδοση, ώστε στην UNESCO για πρώτη φορά να ορίσει τους χάρτες ως μνημεία". Ενώ για τους χάρτες μιλά με μεγάλο ενθουσιασμό, ο Ευάγγελος Λιβιεράτος αποφέρει να αναφέρεται στην περίοδο της ζωής του κατά την οποία ασχολήθηκε με την πολιτική. Ήταν τον Ιούνιο του 2012, όταν ανέλαβε το χαρτοφυλάκιο του υπουργείου Περιβάλλοντος, στο οποίο έμεινε για ένα χρόνο. "Ημουν ένας ιδιότυπος υπουργός, "τεχνικός" θα έλεγα επειδή δεν μ' αρέσει η λέξη "τεχνοκράτης". Έχω κάνει κάποια πράγ-

το 1994 ο Ευάγγελος Λιβιεράτος ίδρυσε τη Χαρτογραφική Επιστημονική Εταιρία Ελλάδας και το 1997 το Εθνικό Κέντρο Χαρτών και Χαρτογραφικής Κληρονομιάς - Εθνική Χαρτοθήκη, που εδρεύει στη Θεσσαλονίκη κι αποτελεί, πλέον, τμήμα των Γενικών Αρχείων του Κράτους, με την επωνυμία Αρχείο Χαρτογραφικής Κληρονομιάς. Εδώ και 15 χρόνια εκλέγεται πρόεδρος της Επιτροπής της Διεθνούς Χαρτογραφικής Ένωσης για τη Χαρτογραφική Κληρονομιά. Έχει οργανώσει πολλά διεθνή συνέδρια, ενώ είναι ιδρυτής και συνεκδότης του διεθνούς διαδικτυακού επιστημονικού περιοδικού e-Perimetron